

Ligprædiken som sognepræst Peder Wurfel i Halk holdte ved Simon Bertelsen og Kirstine Boldichs begravelse i Øsby Kirke den 28. oktober 1727.

[Tilføjelse]

Saa. om Sparlund, som salig Conferentz=Raad og Amtmand Simonsens og Södskenes Forældre viede(?)i Pontoppidans danske Atlas 7de. (Tome) pagina 205. De døde sammesteds, og var begravene i, Øysbye Kirke, om hvilken Kirke kand sees i bemeldte Atlas 7de. (Tome) paginis 140 og 141, saa og om det begravelse i hvilket de var begravene,(Poggen) de til Stamgodset Erholm og Søndergaard Indretning henhørende Documenter fra Litera A: til Litra H(?): inclusive, I samme Paque Litera S: og bielaget N: 2 /

Personalia

Iblant de timmelige Lycksaligheder er enn af de største, at være fød og have sin oprindelse af Christelige og ærlige Forældre. Denne Lycksalighed kand med ald Rett siges at have været deelagtige udi de Tvende Salig ægte Persohner, navnlig dend ærlige Velagte og velfornemme nuu Salig mand Simon Bertelsen, og Dend ærlige, dydige og Guudfrøgtige Matrone nuu Salig Kiersten Simons, begge af Sparrelund, Thi havdde Salig Mand's herkomst anlangen, da er hand fød af Christelige, ærlige og ..lige Forældre. Faderen har været ærlig og Velfornemme Mand Bertel Christensen udi Øhsbye. Monderen dend ærlig dydige / Og Gudfrøgtige Kone Christina Bertels sammesteds. Farfaderen paa faderens Side har været dend ærlige, velagte og velfornemmen Mand Christen Bertelsen uudi Öhsbye, for dum Sandemand uudi Hadersleff – herrit Farfaderen paa Møderne Side var Ærlige Velagte og velfornemme Mand Simon Andersen Self-ejere uudi Halck. Farfaderens Fader paa Fæderne Side har været dend ærlige velagte og velforstandige Mand Bertel Andersen uudi Öhsbye. Far – Faderens Fader paa Møderne Side, dend ærlige velagte og velfornemme Mand Anders Simonsen, Arve – Eydere... besiddere uudi Halck. Af liige Lycksaligheder bør ey mindre at .. viistes dend for dum Ærlige dydige og Gudfrøgtige Matrones nuu salig Kiersten / Simons natuel: oprindelse: I betragning hendes Sahl. fader Har været Veledle og velviiste Herr Ewold Boldich for dum Kongel: Majts velbetroede Herritzfogedt uudi Haderslef – Herrit. Hendis Monder, veledle og meget dydige Matrone Sara Boldichs. Hendis Farfader paa Fæderne Side Har været veledle og velviiste Herr Johannes Boldich for dum velbestalten Stads Secretarium i Haderslef, og tingskriver i Gram – og Tyrstrup Herritter. Farfaderen paa Mønderne Side Har været dend velærværdige meget Hæderlige og vellærde Mand Hr. Andreas Bramsen

forduum velmeriterede SognePræst til Öhsbye Meninghed. Farfaderens fader paa Fæderne side Har været / Dend Højedle Højagtbahre og Høj – vellærde Mand Hr. Hieronimus Boldich Forduum Hans Kongel. Majt's Christiani 3te og hurtug Johannis den ældris begge allerhöyst – og Höyßt Salige Ihukommelse allernaadigst – og naadigst forordende Secretarius Provincialis uudi deres Commune Angiveninge Tiid uudi För steed vere Schleswig og Holsteen, og tillige med Borgmester uudi Haderslef. Hendis Farfaders Fader paa Mønderne Side, Velærværdige miget Hæderlige og Höylærde Herr Magister Knud Bramsen fordom vel – meriterede SognePræst for Öhsbye Meninghed. Af disse velbemeldte Stammer Har de tvende Salige ægte Persohner deres naturlige Herkomst og oprindelse; og Har dend Salige Mand / Simon Bertelsen Anno 1637 om Sct. Mortens dag uudi Öhsbye, og dend Salige Matrone Kiersten Simons den 14 Juny 1650 uudi Wandlinge først seet dette verdens Lius. Effter denne deres naturlige fødsel har deres Kiere Forældre paa begge Sider effter deres Christlige Pligt, været om hygelige for deres aandelige Igienfødsel, og saaledes ladet demmen befordre til dend hellige daab, som det rette Middel hvor ved de ere bleven af toede og rensede fra deris af Adam verden og med fødde Sünde Smitte poddet og indplantede uudi dend rette ... Christo Jesu, og saaledes antagene til arvinger og Christi med arvinger til det evige Liv og Salighed. Slig Christelig omsorg har deres keire Forældre / Siden ikke heller forsømmet, mens af yderste for ... ladet sig disse deres af Gud dennem givner børns forfremmelse uudi dereis Saligheds Sag höyßt være angelegen, og til dend ende dennem ladet oplære og optugte saa vel hiemme som i Skolen uudi dend sande Güdsfrýgt og alle Christelige dýder; hvilken omhygelighed Education ikke heller har været uuden Lýckelig og ýnskelig fremgang og E..ect ; I det disse tvende nuu Salig ægte Persohner har ved tiltagene Aar og alder frýgtet og elsket Gud over alting, Hædret og æret deris Fader og Moeder paa begge siden, og været dennem hørrige og lydige uudi alle Maader, som Christelige og retskafene børn tilkommer, saa at de været deris Kiere Forældris største Trøst og glæde, og foregavet andre / uunge folk der udi ved et Christeligt og got Eksempel, da det nu behagede dend gode Gud, ved disse tvende Christelige og ærlige Persohner det Menniskelige kion videre at fortplante, boýnde gud, effter sin Guddommelige Providenz, og forsiuun, deris hierter uudi een renn og Kýdsk Kierlighed til hin anden, og stiftede et kierligt og vanligt EgteskabsLøffte imellem dennem, hvilket og uudi aar effter Christi Fødsel 1665 effter Christelig Skik og Brug ved Offentlig Copulation er bleven fuldbýrdet, og stadfestet. Og som nu Gud dend allerhöyeste har været deris Egteskabs begýndere og Stifftere; saa har det ey heller feýlet dem paa noget, hvor af Egtefolk / Lýcksalig kand pviisse: Thi foruden det at deris indbýrdes oprigtig ægte – kierlighed ey i ringeste maader blef formindsket, mens langt merre fra dag til dag forøget; Saa har og Güd alene

der uudi eÿ unddraget dennem sin Naadige velsignelse, mens ladet dend rigelig komme over dennem, og i sonderlighed velsignet dem med Fem velslegtende og artige børn, nemlig 1 daathey og 4 te Sønner, hvor af den ældste Søn, om hvilken de hafde givet sig stoor forhaabning, og som uudi enn tid har opvartet det kongel: Taffl som Taffeldecker, tilforne Salig uudi Herren er Hensovet 1695 D. 10 December, I hvor vel nuu denne deris Sal: Sønns dødelige afgang har været dennem smertelig, og givet dennem ... til hierte; Saa har / Dog dend Naadige Gød föyet det saaledes at de derimod har hofft dobbelt Trøst og glæde igien af de effterlevende og dennem uun til deris Hvilested og Samkommer med bedrøvede hierter følgende børn I det dend Allershöyest Gud rigelig en Har forsörget dennem med Brød og Stand, og lagt uudi dennem slige dýder, som Har bevæget vores Allernaadigste Arv-konnigs og Hennis Hierte til dennem ved resrective, anseelige Changer og bestillinger at benaade og egalere. Daatteren er bleven satt udi ære-stand, og formedelst Guds Direction og forsyn samlet i Ægteskab med velærværdige, Hæderlige og vellærde Mand, Hr: Poul Matthiæ Holst - vel – meriterede Sogne Præst til / Wedsted Meninghed. Dend ældste Søn. Har haft dend Naade, at være bleven forordnet til, at være Hans Kongel: Majts Skovrider uudi de vester Hirritter her uudi Amptet. Dend nest-ældste Søn har ved sin berømmelige forhold agt... Tinniste bragt det saa viit, at hans kongl: maj te allernaadigste har beskikket hannem til, at være krig og land commis sanitor udi Sýnder Jylland, saa og Huus og ridefoged udi Haderslef huus ampt. Og for dend yngste Søn har dend Guddommelige Providence sørget saaledis, at Hans Kongl: May te Har i henseende til hans berømmelige Meriter og Qvaliteter tillagt hannem dend værdighed og dignite at Hand er bleven forundet til at være Allershöyest bemeldte Hans Kongl. May te Justistz Raad / Og Amptmand over Assens – og Hindsgauls Ampter, saa og Blev – Inspecteur over Skytte districtet udi Provintzen Fÿen. ... den ald store glæde og trøst som disse nu Salige tvende ægte – folk i saa maader Har haft af deris Kiære og nu over deris Skilsmis Höyst bedrøvede værende børn. Har dend gode Gud endnu alene beviist dennem denne ...Naade at de udi Kierlighed og forebÿelse Have frembragt deris Ægteskab udi 62 Aar, hvilket allene vel af fleere inskue end velanger. Og som de da udi henstande til deris Oprindelse og ægteskab billig bør lyd. salig at pviister; fra meriterer og deris Liv og Lefnets fremdragelse og forhold eÿ mindre enn almindelig / berømmelse: Thi, som de af evig dom og gandske have og offret sig Gud til et levendes, helligt, og hannem velbehageligt Offer, saa har det og udi deris lives Tiid været deris eeniste attraa og begiering, at de effter dend Naade og, Gud vilde forleene, Kunde fuld ende deris velbegyndte Løb i Guds – Frygt og Christelige dýder, og til dend ende ideligen og flitteligen hørt Guds hellige og Saliggjorendes Ord, og saa ledis altiid indfundet sig udi Guds børns Hellige forsamling, med mindre de formedelst Svaghed der udi

ere bleven forhindrede, Og som de vel vidste, at de vare Sündere; saa har de og offte indfundet sig udi dend Hellige Skrifte-Stoel, for at finde trøst / og husk vaelse for deris beængstede Siele, og at velange Absolution og aflöstning af deris medføde og giorlige Sünder, og siden med Bodfærdige Hierter og Christelig Andagt brugt det Hellige alterens Scoramente til deris Troens bestyrelse og Salig Guds fornemmelse, som Skued er sidste gang ungefæhr 5 uger for deris Salig endelig.

Desligest har de og hiemme i Huuset ved en sand Gudfrøgtigheds øvelse alvorligen tinnet deris Gud Morge(n) og aften med Gudelige bønner og Aandelige Lofsange. Imidlertid har imellem dennem indbyrdes været en trofast og vigtig og bestandig / Ægte – kierlighed til anden: For deris kiere børn havde baaret ald Cristelig Forældrelig Omhuue, indplantet dennem udi deris spæde uungdoms arvinger dend sande Gudsfrøgt, holt dennem ved tiltagende alder flittigeligen til Skole, og allers altid formanet dennem til Ærbarhed, dÿd og Skikkelighed, hvor uudi de dennem med deris eget og viis værdige excempel daglig forregit. I mod deris Sletninger og venner vare de altid troefast og oprigtige og holt med dennem et huld og bestandig venskab, saa at alle deris venner kand vidne dennem til velfortient berömmelst, at de har været i ald / Deris Livs – tiid Venneholde og i alle tilfælde effter evne ladet saa deris Tiennistlighed, Omhyggelighed og Kierlighed moed alle paarørende.

Vid deris Gafmildhed og Kundhed mod fattige og nödlidende Christne have de og beviiste sig at være fulde af gode Gierninger. Saa har de og holdet venlig Omgængelse og troe Naboeskab med deris Jevfe – Christne Naboer og Gienboer, og beflittet sig paa een hver, saa vel rige som fattige, saa vel Höye, som lave sammelag og Christelig at begegen, saa, at de har alle have effterlatt sig et got og berømmeligt Rÿgte / Og vare. Hvad ydermere deris Sÿgdom og Salig udgang af denne verden sig anbelangen, da har det behaget dend gode Gud, for nogen Tiid siden, at heim søge dend gamle Sal. Matrone med Legemlig Svaghed og Skrøbelighed, som syntes at være en art af feber, og angreb hende saaledis, at hun der over maatte begive sig til Sengs. Og da hun nu fornam, at samme hendis Sygdom og Svaghed tiltog, Lod hun kalde hendis kiere Søn, Velede og Velÿndige Hr. Krigs og Land Commisharie til sig, effter som hand var udi Nerværelsen som og strax effter hendis Begiering / Indfandt sig hos hende, og lod ey noget paa sin omhue mangvere, hende med timelige medicamenter og ald anden fornøden og tilbør! Opvartning og Pleje at lade forsyne. dog vilde ey have dend Effect som mand gjerne hafde ønsket. Imidler tid laae hun stille hen, gav hendis villie i Guds villie bad og Sukkede inderlig til Gud, og effter 10 Dages ustanden Svaghed og Sygdom opgav hun under Bøn og Suk hendis Aand, og befalede dend i Guds Haand Hvilket Skeede sidst afvigte 15 huj 1727. om efftermiddagen klokken 5 Slett; da hun hafde levet her udi denne verden 77 Aar og 16 Uger. / Som de nuu haffe været én Siæl og et Liv her i verden,

saa føignde dend gode Gud allene det og saaledes med dennem, at de iginn samlede effter 2re Dages forløb, effter Siælen, udi det himmelske og evige Rige. Thi saa snart dend Salig Mand som samme tiid og var syg og svag, Hvilket dog meest af alderdom Hidrørte, fik at høre at hans Hiertelskede kiære Hustrue var Salig uudi Herren Hensovet, kaldede hand sin kiere Søn, Velbemelte Hr: Krigs, og Land Commisaire til sig, sigendes: at hand merkede nu vel, at hans endeligt ey var langt borte, var og dermed veltifreds og hinnstillede sig Sag til Gud alene bad hiertel: og Sukkede inderlig om en Salig af / skied fra Denne Verden; Hvilket dend fromme Gud og uudi Naade bönhørte; I det hand effter at dend Sahl: Mand hafde uudstandet 7 dages Sygedom, kom med en Salig forløsning, og kaldede hans dýrebar igienkiöbte Siæl til sig i sit himmelske Rige; som Skeede dend 19 october om afftenen Kl: 7 Slett, effter at hand havde levet her i verden et meget Gudfrýgtig og exemplarisk levnet i 90 Aar mindre nogle dage som er dend Salig Mands gandske alder.

[tilskrevet]

Liig Prädicke... holden i Öesbýe Kirche

af Hr. Peder Wurfel SognePræst i Halck

Ao 1727 d 28 october: /

[tilføjet efterskrift] Da Kong Friderich den 4de var sidst i Hadersleb, lod hand kalde dem i denne Bog omrørte gamle Simon Bertelsen og Hustrue Kirsten Simons til sig for at saa dem, hvilke da og viste ved bordet hos Kongen, hand paa den ene og hun paa den anden Side af bemelte Hans Majerstæts Persohn, som sagde at det var sidste gang hand kom til Hadersleb, som og blev sandt, da bemeldte Konge døde paa Odense Slot den 12 te October 1730, *A'* hvor hand blev syg, ligesom Stamgodset Erholm og Søndergaarde Stiftere Conferentz: Raad Hans Simonsen ogsaa *var Syg og* døde paa bemeldte Odense Slot den 11te April 1768, *med Sødskende*, som var børn af omrørte Simon Bertelsen og Hustrue Kirsten Simons. *bemeldte Simonsen* var hos Kongen i hands Sygdom, hand reist uudenlandsk med hands Majestæt og vært med ham uudi krigenstiids og vært meget om ham. Kongen lod de gamle folk kalde til sig som an melt ved KrigsCommisaire Andreas Simonsen. /

A: Saa Historisk dag: Register over Kong Friderich den fierde, af Andreas Bishnæs, pagina 257, 8.00

Bemærkning: Den del af teksten, der er indført mellem to stjerner (*...*), er tilføjelser, der er skrevet imellem linerne. De er efter bedste evne placeret i teksten.

Kilde: Indbundet uden titel.

Afskrift: Anne Ravnskjær den 17. april 2012

anne

anne